

**Nunat Inoqqaavi Inuiaallu Naggueqatigiit
Naalagaaffinni Namminersortuniittut
pillugit
isumaqatigiissut**

Nunat tamalaat akornanni Sulisoqarneq pillugu Kattuffiup nalinginnaasumik ataatsimeersuarneranni Nunat Tamalaat akornanni Sulisoqarneq pillugu Siulittaasoqarfimmit Geneve-imut ataatsimiigiaqqusineratigut katersortinneqartut, aamma juunip 7-anni 1989 76-issaanik ataatsimiittut, aamma

ilisimasaqalersimasut nunat tamalaat akornanni ileqquusunik isumaqatigiissummi imaritinneqartunik aamma nunat inoqqaavi naggueqatigiillu pillugit 1957-imi innersuussutinik, aamma

Nunat tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffii pillugit silarsuarmioqatigiinnut nalunaarummi, nunat tamalaat akornanni aningaasarsiornikkut, inooqatigiinnikkut kulturikullu pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissummi, nunat tamalaat akornanni innuttaasutut naalakkersuinikkullu pisinnaatitaaffiit, aamma nunat tamalaat akornanni suliniaqatigiiffiit amerlasuut immikkoortitsinissamik pinaveersaartitsinissamik siunertaqartut

paasisaqartut ineriartorneq tamanna pisimasoq 1957-ip kingorna nunat tamalaat akornanni inatsisitigut, aamma nunat inoqqaavisa naggueqatigiillu atugaasa ineriartornerata silarsuarmi tamarmi pisariaqartilersimmagu nunat tamalaat akornanni nutaamik aalajangiussaqaqarnissaq apeqqtut tamanna pillugu siornatigut ileqquliusaasimasut inuiattut iineqarnermik paasisitsisarnermik, aamma

inuiaat taaku namminneq pisortaqartitsinerminnik aqutsinissamik, inooriaatsiminnik aningaasarsiornikkullu ineriartortitsinissaminnik kissaataat, aamma namminneq kinaassutsiminnik aalajangiussisimarusunnerat ineriartortitserusunnerallu, oqaatsiminnik upperisaminnillu, naalagaaffiit najugarisamik iluanni akuersaarmassuk, aamma

maluginiarmassuk inuiaat taakku silarsuup ilaani arlalippassuarni pisinnaatinneqanngimmata inuttut pisinnaatitaaffiit tunngaviusut naalagaaffinni najugarisaminni innuttaasut sinnerisulli iluaqutigissallugit inatsisaallu, naleqartitaat ileqqui isiginnittaasiilu annikillisarneqartarlutik, aamma

maluginiartinniarmassuk nunat inoqqaavisa naggueqatigiillu nunarsuarmi inuiannut tunniussarisaaat kulturikkut assigiinngisitaassutsimut aamma inooqatigiinnermi pinngortitalu oqimaaqatigiissarnerani inuiaqataassutsimut aamma nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnermut paaseqatigiinnermullu, aamma

maluginiaraat aalajangersakkat makku aalajangiunneqarsimmata Naalagaaffit Peqatigiit, FAO, UNESCO, WHO suleqatigalugit, aamma Inter-American Institute, piumasarisat

naleettut naapertorlugit, suliniaqatigiiffiit taakkua suliaasa iluanni, aamma siunnersuutigineqartoq suleqatigiinnerup tamatuma ingerlaannarnissaa aalajangersakkat taakku piviusunngornissaat siuarsarniarlugit qularnaarniarlugillu, aamma

aalajangersimammata siunnersuutit Nunat Inoqqaavi Naggueqatigiillu Innuttaasut pillugit Isumaqatigiissummiittut, 1957 (nr. 107) ilaasa ilaatigut iluarsartuunnissaannut, apequllu taanna ataatsimiinnermi oqaluuserisassani nr. 4-tut akuerineqarsimammat, aamma

aalajangersimamata siunnersuutit taakku tassaassasut nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutaassasut nunat inoqqaavi naggueqatigiillu pillugit isumaqatigiissummut, 1957, iluarsartuussissutaasussat, aalajangiuppaat ullumi 27. juni 1989 isumaqatigiisut manna, taaneqartussat Nunat Inoqqaavi Inuiaallu Naggueqatigiit pillugit Isumaqatigiisut, 1989:

Kapitali I

Anguniakkat tamanut atuuttut

Artikel 1

1. Isumaqatigiisut manna ukununga atuuppoq:
  - a) naggueqatigiit nunani namminersortuniittut, inooqatigiinnikkut, kulturikkut aningaasarsiornikkullu atugaat naalagaaffimmi inuiaqatigiit sinnerinit allaassuteqartut, aamma inissisimanerat tamakkiisumik ilaannaatigulluunniit namminneq ileqqunit misilittagaannilluunniit imaluunniit immikkut inatsisinit peqqussutinilluunniit aqunneqartut,
  - b) inuiaat nunani namminersortuniittut, nunat inoqqaavisut isigineqartut, inuiannik naggiigisaminnik aallaaveqartut, nunamik nunalluunniit ilaanik nunaginnittuusut, ajugaaffigineqarnerup nunasiaqalernerup imaluunniit naalagaaffit massakkut killeqarfiisa pilersinneqarneranni, aamma, inatsisitigut inissisimanerat eqqarsaatiginagu, namminneq inooqatiginnermi, aningaasarsiornermi, kulturikkut naalackersuinikkullu pisortaqartitsinerminnik ilaannakortumik tamakkiisumilluunniit attassisut.
2. Nunap inoqqaavatut naggueqatigiinnulluunniit ilaasutut nammineq nalunaarsinnaaneq tunngaviusumik najoqqutaassaaq isumaqatigiissummi aalajangersakkat makku atuuffissaannut
3. Isumaqatigiissummi matumani oqaaseq atorneqartoq "inuiaat" nassuiaaserneqassanngilaq pisinnaatitaaffinnut nunat tamalaat akornanni inatsisini oqaatsimik taassuminnga atuinermut kinguneqartussatut.

Artikel 2

1. Nunani Naalackersuisut akisussaaffigaat - inuiaat pineqartut suleqatigalugit - ataqatigiissumik aaqqissuussamillu suliniuteqassallutik inuiaat taakku pisinnaatitaaffii siuarsassallugit namminnerlu ataqqinerata innimigineqarnissaa qularnaassallugu.
2. Taamatut suliniuteqarnissami maakku ilaatinneqassapput:

- a) qularnaassallugu inuiannut taakkununnga ilaasut naligiissitaasumik pisinnaatitaaffinik periarfissanillu atuisinnaanissaat, naalagaaffimmi inatsisit peqqussutillu inuiaqatigiit innuttaasa sinnerisut,
- b) siuarsassallugu inuiannut taakkununnga inooqatigiinnikkut, aningaasarsiornikkut kulturikkullu pisinnaatitaaffiit piviusunngortinnissaat namminneq inooqatigiinnikkut kulturikkullu kinaassusiat, ileqqui aamma kingornuttagaat namminnerlu pisortaqariaasiat ataqqillugit,
- c) inuiaat pineqartut ilaasortaat ikiussallugit inooqatigiinnikkut - aningaasarsiornikkut assigiingissutinik qaangiiniarnissamut nunat inoqqaavisa naalagaaffimmilu innuttaasut sinnerisa pilersissimasinnaasaannik, namminneq kissaataannut inooriaasiannullu naapertuuttumik.

Artikel 3

1. Nunat inoqqaavi naggueqatigiillu tamakkiisumik inuit pisinnaatitaaffinik tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnermi pisinnaatitaaffinik atuisinnaassapput akornuteqanngitsumik immikkoortitsinertaqanngitsumillu. Inuiaat taakku eqqarsaatigalugit isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkat angutinut arnanullu immikkoortitsinertaqanngitsumik atuutissapput.

2. Sukkulluunniit pissaanermik pinngitsaaliinermilluunniit atuneqassanngilaq inuiaat pineqartut inuttut pisinnaatitaaffinut tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnerannut akerliusumik, tamatumunnga ilagitillugit pisinnaatitaaffiit isumaqatigiissummi matumani imaritinneqartut.

Artikel 4

1. Pisariaqartitsineq naapertorlugu immikkut aqqissuussinernik aalajangersaasoqassaaq qularnaarniarlugit inuiaat pineqartut, inuit ataasiakkaat, pisortaqariaatsit, pigisat nalillit, suliffissaqarneq, kulturit avatangiisillu isumannaallisaaviginissaat.

2. Taamatut aqqissuussinerit inuiaat pineqartut qilersorsimangitsumik kissaateqarnerannut akerliliuttuussanngillat.

3. Taamatut immikkut aqqissuussinerit sukkulluunniit immikkoortitsinertaqassanngillat inuiaat taakku nalinginnaasumik immikkoortitsinertaqanngitsumik innuttaasutut pisinnaatitaaffinik atuisinnaanissaannut.

Artikel 5

Isumaqatigiissutip matuma piviusunngortinniarnernik aalajangersaanermi:

- a) Inuiaat taakku inooqatigiinnermi, kulturikkut, upperisarsiornikkut aamma anersaakkut naleqartitaat ileqquilu akuersarneqassapput illersorneqarlutillu, aamma naammaginarlumik najoqqutarineqassaaq ajornartorsiutit atugarisaasa qanoq ittueneri, ataatsimoortutut inuttullu ataasiakkaatut,
- b) inuiaat taakku naleqartitaasa, ileqquisa pisortaqariaasiisalu innimigisariaqarnerat ataqqineqassaaq,

- c) Inuiaat pineqartut peqatiginerisigut suleqatiginerisigullu aqqissuussanik aalajangiussi-neqassaaq inuiaat taakku ajornartorsiutaat qaangerniarlugit, inuuniarnermi sulinermilu pissutsinik nutaanik atuisariaqalerfiini.

Artikel 6

1. Isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkanik piviusunngortitsiniarnermi nunani naalackersuisut:

- a) inuiaat pineqartut siunersiortassavaat, pissusissat naapertuuttut aqqutigalugit pingaartumillu pisortaqarnermikkut sinniisui aqqutigalugit, taakkununga tunngalluinnartunik inatsisiliornikkut imaluunniit pisortaqarnermikkut qanoq iliuseqar-nissamik isumaliuuteqarnermi,
- b) periaatsinik piviusunngortitsissallutik qularnaarisunik inuiaat taakku qilersorsimann-gitsumik - minnerpaamik innuttaasut immikkoortuisut allatulli - aalajangiisarnermi pissutsit tamaasa eqqarsaatigalugit, qinersinerni aamma pisortaqarnermi allatigullu sinniisoqarfinni namminerminnut tunngasunik politikkeqarnermi pilersaarusiornernilu peqataasinnaangorlugit,
- c) periaatsinik piviusunngortitsissallutik inuiaat taakku namminneq pisortaqarfiisa suliniutaasalu tamakkiisumik ineriartortinnissaannut naapertuffiinilu siunertamut tamatumunnga pisariaqartunik atugassiissuteqarnermikkut.

2. Isumatigiisut matuma piviusunngortinniarani siunersioqatigiittarnerit pisassapput paaseqatigiinnikkut aamma pissutsit naapertorlugit ilusilikkamik, anguniarlugu isumaqatigiin-nissaq imaluunniit suliniutiginiarlugit siunnersuutitut angerfigeqatigiinnissaq.

Artikel 7

1. Inuiaat pineqartut pisinnaatitaassapput ineriartortitsinermi namminneq salliutititik toqqarsinnaassallugit, tamatumani attorneqartussaammata inuunerat, upperisaat, pisortaqariaa-sii anersaakkullu atugarinnissaq aamma nunat immikkoortui pigisaat allatulluunniit atuiffigisaat, aamma sapinngisamik annertunerpaamik namminneq aningaasarsiornikkut, inooqatigiinnikkut kulturikkullu ineriartornertik aqussallugu. Taaneqartut saniatigut namminerminnut toqqaannartumik tunngasuni naalagaaffimmi nunallu immikkoortuini ineriartornermi ilusiliinerit, pilersaarutitik suliniutinillu pilersitsiniarnerit nalilersuinerillu, peqataaffigisassavaat.

2. Sulinermi inuuniarnermilu atukkanik aamma peqqinissakkut ilinniartitaanikkullu inuianni pineqartuni pitsanngorsaaneermi - taakku peqatigalugit suleqatigalugillu - najugaqarfi-gisaanni nalinginnaasumik aningaasarsiornermik ineriartortitsineq annertuumik salliutinne-qassaaq. Nunat immikkoortuisa pineqartut ineriartortinnerini immikkut pilersaarusiata suliarine-qassapput pitsanngorsaannissaq taamaattoq siuarsarsinnaangorlugu.

3. Nunani Naalackersuisut qularnaassavaat naleqquffiini inuiaat pineqartut peqatigalugit misissuisoqartassasoq nalilerniarlugit inooqatigiinnikkut, kulturikkut avatangiisitigullu ineriartortitsinermi pilersaarusiani kingunissaasut. Misissuinerit tamakku inernerit isigisariaqarput suliniutit tamakku nalilernissaannut toqqammaviummik tunngavissatut.

4. Nunani Naalakkersuisut, inuiaat pineqartut suleqatigalugit, nunat immikkoortuisa najugaqarfigisaasa avatangiisiisa illersornissaannut allanngutsaaliornissaannullu suliniuteqassapput.

Artikel 8

1. Naalagaaffinni inatsisit peqqussutillu inuianni pineqartuni atortinnerini taakqua qangaaniit atortorisaat ileqqutullu atugaat naatsorsuutigineqartariaqarput.

2. Inuiaat taakku pisinnaatitaassapput namminneq ileqqutik pisortaqariaatsitillu pigiinnarsinnaassallugit, taakku tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnut akerliunngippata, naalagaaffimmi inatsisinik atortitsinermi nassuiarlugit, nunallu tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffii akuerineqarsimasut tunngavigalugit. Periaatsinik pilersitsisoqassaaq, pisariaqartitsineq naapertorlugu, isumaqatigiinngissutit tunngavigisamik taassuminnga qaangiiniarfiusinnaasut naammassiniarlugit.

3. Artikelip matuma immikkoortuisa 1-ip aamma 2-p akornusissanngilaat inuiannut taakkununga ilaasut pisinnaatitaaffinnik innuttaasut tamarmik atugaannik pisussaaffinnut naapertuuttunik pisinnaatitaanissaat.

Artikel 9

1. Naalagaaffimmi inatsisinik atortitsinermut aamma inuit pisinnaatitaaffinnut nunat tamalaat akornanni akuerineqarsimasunut naapertuuttumik inuiannit pineqartunit qanga ileqqut malillugit periaatsit namminneq ilaasortarisaminnut inatsisinik unioqqutitsinermi atortagaat ataqqineqassapput.

2. Inuiaat taakku pineqaatissiisarnermi qangali ileqqi pisortanit eqqartuussivinnillu tamakkuninnga suliaqartartunit naatsorsuutigineqartassapput.

Artikel 10

1. Inatsisit nalinginnaasut malillugit inuiannut taakkununga ilaasut pineqaatissinneqassatillugit naatsorsuutigineqartassapput aningaasarsiornikkut, inooqatigiinnikkut kulturikkullu immikkooruteqassusii.

2. Pineqaatissiinerit parnaarussinermi allaaneruset salliutinniarneqartassapput.

Artikel 11

Inuiaat pineqartut ilaasortaasa pinngitsaaliissummik inuttut suliassaqaqqusaanerannik piumasarisat qanoq ittulluunniit, akissarsissutaassappata akilissarsissutaanngippataluunniit, inerteqqutaassapput inatsisillu atuuttut malillugit pineqaatissiissutigineqassallutik, taamaallaat tassani pineqaratik innuttaasunut tamanut inatsisit malillugit aalajangersarneqarsimasut.

Artikel 12

Inuiaat pineqartut pisinnaatitaaffiinminnik atonerluiffigineqannginnissaat qularnaarneqasaaq, eqqartuussinikkullu ingerlatitsisinnaassapput, inuttut ataasiakkaatut imaluunniit namminneq sinniisoqarnikkut suleqatigiiffitik aqqutigalugit, pisinnaatitaaffiit taakkua sukumiissumik illersornissaat siunertaralugu. Suliniuteqartoqassaaq qularnaarniarlugu inatsisitigut iliuseqarnerni suliat inuiaat taakku ilaasortaasa paasisinnaassagaat namminnerlu paasineqarlutik, pisariaqassappat nutserisoqarnikkut allatulluunniit sukumiissumik periaaseqarnikkut.

Kapitali II

Nuna

Artikel 13

1. Isumaqatigiissummi Kapitalimi matumani aalajangersakkat atuutsinneranni nunani naalakkersuisut ataqqissavaat inuiaat pineqartut kulturianni anersaakkullu naleqartitaanni immikkut pingaaruteqassuseq nunanut nunat immikkoortuinullu namminneq pigisaminnut allatullu najukkaminnut tunngatitaat, pingaartumillu taamatut pissuseqarnermi ataatsimoorusilluni periaatsit.

2. Artikel 15-imi 16-imilu oqariartaatsit atorneqartup "nunat immikkoortui" imarai oqariaaseq nunat ilaat, nunani pineqartuni inuiaat pineqartut najugarisaanni allatulluunniit atugaanni pinngortitap tamakkiisumik pissuseqatigiinnera.

Artikel 14

1. Inuiaat pineqartut nunat immikkoortuinik qangaaniilli atukkaminnik pigisaqarnerat piginnittuunerallu akuersarneqassaaq. Taassuma saniatigut naleqquffiini suliniuteqartoqassaaq inuiaat pineqartut nunat immikkoortuiniik atuisinnaanerat qularnaarniarlugu, namminneq pigisaat piinnarnagu aammali qangaaniilli inuuniutigalugu qangatuullu atuiffigisimmasaami. Immikkut naatsorsuutigisariaqarput inuiaat angalaannartut angalallutillu naasorissaasartut atugaat.

2. Nunani Naalakkersuisut periusissat pisariaqartut periusarisariaqarpaat nunat immikkoortui inuiaat pineqartut qangaaniilli pigisaat nalunaassallugit, qularnaarlugulu pigisaqarnermik piginnittuunermillu pisinnaatitaaffiit sukumiissumik illersorneqarnissaat.

3. Pilersitsisoqartariaqarpoq periaatsinik naammaginartunik naalagaaffimmi inatsisitigut aqqissuussinerit iluini inuiaat pineqartut nunamik pigisaqarnermut piumasaqaataasa naammassineqarnissaannut.

Artikel 15

1. Inuiaat pineqartut pinngortitap pisuussutaanut nunat immikkoortuinut pigisaminnut pisinnaatitaaffii immikkut isumannaartariaqarput. Pisinnaatitaaffiit taakkua ilagaat inuiaat

taakku pisinnaatitaaffiat peqataanermut atuinermi, aqutsinermut pisuussutinillu taakkuninnga atatitsinermi.

2. Nunami Naalagaaffiup aatsitassanik imaluunniit nunap iluani pisuussutinik piginnittuufiani imaluunniit nuna immikkoortuini pisuussutinik allanik pisinnaatitaaffeqarnerani naalakkersuisut pilersissavaat aalajangiusimallugilluunniit periaatsit inuiannik taakkuninnga siunersiusarnissat, aalajangersarniarlugu taakkua soqutigisaat akornuserneqassanersut qanorlu annertutigisumik, suliniutit aallarnertinnagit akueritinnagillu pisuussutinik tamakkuninnga ujarlernissamik pïaanissamilluunniit akuersissuteqartinnatik. Inuiaat pineqartut, ajornartinnagu, taamatut iluaquteqarniarnermi peqataassapput aamma naammaginartumik taarsiivigineqartassallutik suliat taamaattut kingunerisaannik ajoqusiinernut sunulluunniit .

Artikel 16

1. Artikelip matuma ataani taagorneqartussat eqqaassanngikkaanni inuiaat pineqartut nunat immikkoortuinit pigisaminniit peersinneqarsinnaassanngillat:

2. Inuiannik taakkuninnga nuutsitsinissaq aalajangiussat avataatigut pisussatut pisariaqar-sorineqassappat, taamatut nuutsitsineq taamaallaat pisassaaq naamminneq qilersorsimanngitsumik paasitinneqarluarlutillu akuersarneratigut. Namminneq akuersarnerat angusinnaanngikkaanni taamatut nuutsitsineq pisassaaq naalagaaffimmi inatsiliornermi peqqussutiliornermilu naammaginartunik periaasilioreernikkut, tamatumani ilagitillugit tamanut ammasumik paasiniaanerit, pisariaqarfiatigut, inuiaat pineqartut sukumiisumik sinniisoqarsinnaatillugit.

3. Periarfissaqarfiisigut tamatigut inuiaat taakku pisinnaatitaaffeqassapput qangaaniit najukkaminnut nunat immikkoortuinut utersinnaassallutik, nuutsitsinermi tunngavigineqartut atorunnaaraangata.

4. Taamatut utersinnaaneq isumaqatigiissutikkut aalajangersarneratulli pisinnaanngikkaang-gat imaluunniit - taamatut isumaqatigiissuteqartoqarsimanngikkaangat - periaatsit naammagi-nartut atorlugit, inuiaat taakku ajornanngiffiatigut tamatigut nunat immikkoortuinik imatut pitsaassusilinnik inatsisitigullu tunngavilikkanik siornatigut nunat immikkoortuinut najorsimasaannut naleqquttunik tunineqartassapput, aamma piffissami pineqartumi pisariaqar-titaannik siunissamilu ineriartornissaannik naammassinniffiusinnaasunik. Inuiaat pineqartut taarsiissuteqarnissaq aningaasatigut pigisatigulluunniit salliutissagunikku tamatuminnga pisinnaatitaassapput qularnaveeqqutit naapertuuttut tunngavigalugit.

5. Inuit taamatut nuutsinneqarsimasut sumilluunniit annaasaqarsimanerminnut imaluunniit tamatuma kingunerisaanik ajoqusersimanerminnut tamakkiisumik taarsiivigineqassapput.

Artikel 17

1. Periaatsit inuiaat taakku akunnerminni nunat immikkoortuinik pisinnaatitaaffimminnik tunniussinissaminnik pilersitarisaat ataqqineqassapput.

2. Inuiaat pineqartut siunersiorneqartassapput nunat immikkoortuinik tunniussinnaa-nerannik pisinnaatitsissummik misissuinermi allatigulluunniit namminneq inuiaqatigiiffimmi avataani pisinnaatitaaffimminnik tunniussinialerneranni.

3. Inuit inuiannut taakkununga ilaangitsut akornuserneqartassapput ileqqut taakku atugaat atornerloqqunagit imaluunniit piginnittussaanermik pisinnaatitaaffimmik inatsisinik paasinnnginnermik, qularnaarniarlugu pigisaqarneq atuineq imaluunniit inuiaat taakku nunamik pigisaannik atuineq.

Artikel 18

Inatsisitigut aalajangersarneqassaaq inuiaat taakkua nunaataata inatsisit unioqqutillugit iserfigineqarneranut atuinermulluunniit naleqquttumik pineqaatissiisarnerit, naalackersuisullu periaatsinik aalajangersaassapput taamatut innimiilliornerit pinaveersaartissallugit.

Artikel 19

Naalagaaffikkuutaartumik nunalerinermik pilersaarusiata qularnaassavaat inuiaat pineqartut atugaqassasut innuttaasut immikkoortuisut allatulli makku eqqarsaatigalugit:

- a) inuiannut taakkununga nunamik annertunerusumik tunniussinissaq, imaassimappat nalinginnaasumik inuunerup attassinnaaneranut amerliartorsinnaanerminnulluunniit naammattumik nunassaqaangitsut,
- b) pisariaqartunik atortussanngortitsinissaq inuiaat taakku nunat immikkoortuisa pigeriigaasa iluanni ineriartortitsinnissamut siuarsaataasussanik.

Kapitali III

Sulisoqarneq aamma sulinermi atugarisat

Artikel 20

1. Nunani Naalackersuisut, naalagaaffinni inatsisiliornerit aamma peqqussutit iluanni, inuiaallu pineqartut suleqatigalugit, immikkut periusissanik aalajangersaassapput anguniarlugit inuianni taakkunani sulisunut sukumiisumik sulisoqarnermi aamma sulinermi atugarisani illersuinissaq, sulisunut tamanut atuuttumik sukumiisumik inatsisitigut illersorneqarsimann-gikkaangata.

2. Periarfissat tamaasa atorlugit nunani Naalackersuisut inuiaat taakkua sulisullu allat akornanni immikkoortitsineq sunaluunniit pinaveersimatinniassavaat, pingaartumik makku eqqarsaatigalugit:

- a) suliffinnut periarfissat, tamakkununga ilagitillugu ilinniagaqarsimasutut suliaqarneq, aamma periusissat suliffimmi siuariartorsinnaanermut qaffassarsinnaanermullu,
- b) assigiimmik suliaqarnermi assigiimmik akissarsiaqarneq,
- c) nakorsamit ikiorserneqarsinnaaneq inooqatigiinnermilu ikiorserneqartarnissaq, suliffimmi isumannaallisaaneq peqqinnerlu, inooqatigiinnermi isumannaallisaanerni iluaqutissat tamatigoortut, isumannaallisaanerillu allat sulinermut tunngassuteqartut aamma ineqarnermut tunngasut;
- d) peqatigiiffiornissamut pisinnaatitaaffik aamma inatsisit tunngavigalugit suisut kattuffiliorsinnaanerannut kiffaanngissuseq aamma sulinermik inuutissarsiutillit inatsisitigut tunngaveqartunik sunilluunniit ingerlassaqarlutik kattuffiliorsinnaaner-

mik kiffaangissuseqarnerat sulisitsisunillu imaluunniit sulisitsisut kattuffiinik ataatsimoorussanik isumaqatigiissusiornissamat pisinnaatitaaffik.

3. Suliniutit aalajangiunneqartussat suliniutinik imaqartariaqarput qularnaarniarlugit:
- a) suliaqartut inuiannut taakkununnga ilaasuusut, tassunga ilagitillugit ukiup ilaannaami suliffeqartut, aalajangersimanngitsumik suliffeqartut aamma nunalerinermi angalaarlutik aamma suliani allani suliffeqartartut, aamma sulisut inunnit isumaqatigiissuteqarlutik sulisitsisunit sulisorineqartut, illersorneqassasut naalagaaffimmi inatsisiliornermi ingerlatsinermilu immikkoortuni taamaattuni sulisutut allatulli, aamma tamakkiisumik pisinnaatitaaffimminnik ilisimatinneqassasut sulisoqarnermi pisinnaatitaaffiit pillugit inatsiliornerit malillugit, aamma taarsiivigitinnissamat periarfissaannik,
  - b) sulisut inuiannut taakkununnga ilaasut sulinerminni atukkani peqqinnerminnut ajoqutaasunik atugaqartinneqassanngitsut, pingaartumik sullinernut toqoraatinik imaluunniit toqunartunik allanik,
  - c) sulisut inuiannut taakkununnga ilaasut pinngitsaaliinikkut sulisussarsiarineqassanngitsut, tamatumunnga ilagitillugit pinngitsaaliisummik sulineq aamma pinngitsaaliinikkut akiitsoqalersitsineq.
  - d) sulisut inuiannut taakkununnga ilaasut naligiimmik periarfissaqartinneqassasut aamma naligiimmik pineqassasut angutit arnallu suliffeqarnerat eqqarsaatigalugu aamma atoqatigiinnermut tunngatillugu innimiilliorfigineqassanatik.

4. Pingaartumik pingaartinneqassaaq naammaginartunik suliffiit nakkutilliisoqarfiinik pilersitsinissaq nunat immikkoortuini sulisut inuiannut taakkunnga ilaasut akissarsiaqarlutik suliffiini, qularnaarniarlugit Isumaqatigiissummi Kapitalip matuma aalajangersagaasa malittarineqarnissaat.

Kapitali IV

Inuussutisarsiuutiginiarlugu ilinniagaqarneq, assassorluni sulineq aamma nunamik inuussutissarsiuuteqarneq

Artikel 21

Inuiannut pineqartunut ilaasut minnerpaamik assigiimmik atugassaqartitaassapput inuuttaasut allat atugaasulli inuussutissarsiuutiginiarlugu ilinniagaqarnermi aqqissuussinerni.

Artikel 22

1. Suliniuteqartoqassaaq inuiaat pineqartut ilaasortaasa tamanut atuuttunik inuutissarsiuutiginiarlugu ilinniagaqarnermik pilersaarusionsi namminneq piumassutsiminnaik peqataasinnaanerannik.

2. Inuussutissarsiuutiginiarlugu ilinniagaqarnermi pilersaarusionsiat tamanut atuuttut inuianni pineqartuni pisariaqartitat immikkut ittut naammassineqarsimanngippata, naalakkersuisut inuiaat taakku peqataaneratigut qularnaassavaat immikkut ilinniagaqarnermi pilersaarusionsiat atortussallu pilersinneqarnissaat.

3. Ilinniagaqarnermi immikkut pilersaarusiata tamarmik aallaaveqassapput pissaqarniarnikkut atugassarisanik, inooqatigiinnermi aamma kulturikkut pissutsinik, aamma inuianni pineqartuni pisariaqartutigit pisariaqartitanik. Tassunga tunngatillugu misissuinerit tamarmik nammassiniarneqassapput inuiaat taakku suleqatigalugit, taakku siunersiorneqassammata pilersaarusiata taamaattut aaqqissuunerini aamma piviusunngortinniarnierini. Ajornanngiffiani inuiaat taakku annertusiartortumik akisussaassueq tigujuartussavaat ilinniagaqarnermi pilersaarusiata immikkut ittut pilersaarisiornerannut aamma piviuunngortinniarnierannut, namminneq tamanna aalajangersimagunikku.

Artikel 23

1. Inuiaat pineqartut assassorluni suliaat, nunamik inuuniuteqarnerat aamma inuiaqatigiinnermi aallaaveqarluni nioqqutissiaat aamma pissarsiaat tunngavigalugit inuuniuteqarnermi qangaanisuuillu inuutissarsiuuteqarnermi, s.i aallaaniarnermi, aalisarnermi nioqqusiassanillu katersuinnermi, akuersaarneqassapput kulturiminnik attassiuarnerannut pinnguutitut pingartutut aamma namminneq pissaqarniarnikkut namminneq pilersornerannut ineriartornerannullu. Naalakkersuisut inuiaat taakku peqataaneratigit naleqquffiani qularnaassavaat suliniutit tamakku patajaallisarnissaat siuarsarnissaallu.

2. Inuiaat pineqartut noqqaassuteqarneratigit naammaginarumik teknikkikkut aningaasarsiornikkullu ikiorsiissutinik atugassiineqassaaq, tamatigullu, ajornanngiffiani, inuiaat taakku teknikkikkut qangaaniit atugaat kulturikkullu immikkuullarissutaat tunaartaralugit, aamma ataavartumik naapertuilluartumillu ineriartornerup pingaassusia.

Kapitali V

Inooqatigiinnermi isumannaallisaneq aamma peqqinneq

Artikel 24

Inooqatigiinnermi isumannaallisaneermi aaqqissuussinerit annertusiartuaartinneqassapput inuiannut pineqartunut tunngatillugit, taakkunungalu immikkoortitsinertaqanngitsumik atortinneqassallutik.

Artikel 25

1. Naalakkersuisut qularnaassavaat inuiannut pineqartunut peqqinnissamik pisortaqartitsineq naammaginartoq atortussanngortissallugu, imaluunniit aningaasaliiffigissallugit pisinnaanngorlugit namminneq taamatut kiffartuussinerit namminneq akisussaaffigalugit aqullugillu ilusilersorsinnaanngorlugit saqqummiussinnaanngorlugillu, taamaalillutik atugassaritat anguneqarsinnaasut periarfissatut qaffasinnerpaat iluaqutigisinnaanngorlugit timikkut tarnikkullu peqqissutsimi.

2. Peqqinnissamat pisortaqarfik sapinngisamik annertunerpaamik tunngaveqassaaq inuiaqatigiinnermi najugarisani. Kiffartuussissutit pilersaarisiorneqassapput aquneqassallutillu inuiaat pineqartut suleqatigalugit naatsorsuutigineqassallutillu taakku aningaasarsiornikkut,

nunat pissusiatigut, inooqatigiinnikkut kulturikkullu atugarisaat aamma taakku qangaaniilli pinaversaartitsinermi aqqissueriaasiat, katsorsaariaasiat nakorsaataallu.

3. Peqqinnissamut pisorta qarfiup pingaartissavai najugarisami peqqissaasut ilinniartinnissaat sulisorinissaallu, qiteritissallugulu peqqinnissamik sullissineq pingaarnersuq, peqatigitillugu peqqinnissamut pisorta qarfiup iluani kiffartuussinerit allat sukumiisumik ataqatigiissaarnissaat.

4. Peqqinnissamut pisorta qarfimmi kiffartuussinerimik taamaattunik pilersitsinerit inooqatigiinnermi, pissaqarniarnermi kulturikkullu nunami aqqissukkanut allanut ataqatigiissaarneqassapput.

Kapitali VI

Ilinniartitaaneq aamma attaveqaatit

Artikel 26

Suliniuteqartoqassaaq qularnaarniarlugu inuiannut pineqartunut ilaasut qaffasissutsini assigiinngitsuni tamani ilinniagaqarsinnaanissaat, minnerpaamik naalagaffimmi inuiaqatigiit sinnerinut naapertuuttumik.

Artikel 27

1. Ilinniartitaanermi pilersaarasiat kiffartuussissutillu ineriartortinneqassapput piviusunn-gortinneqarlutillu taakku peqatigalugit, taakku immikkut pisariaqartitaat naatsorsuutigalugit, imarissallugillu taakku oqaluttuassartaat, paasisimasaqassusiat teknikkikkullu periaaseqarnerat, taakku naleqartitatigut aqqissuineri aamma taakku inooqatigiinnermi, pissaqarniarnermi kulturikkullu naleqartitaat siuarsarniarlugit.

2. Pisortat piginnaanilikkat isumagissavaat inuiaat taakku ilinniartitaanissaat aamma taakku peqataatinnissaat ilinniartitaanermi suliniutit ilusilersornerini piviusunn-gortinnerinilu, siunertaralugu inuiaanut taakkununga suliniutit piviusunn-gortinnerinik akisussaaffiup, naleqquffiini, annertusiartuaartumik nuunneqarnissaa.

3. Nunani Naalakkersuisut aamma akuerissavaat inuiaat taakku pisinnaatitaaffiat namminneq ilinniartitaanermi pisorta qarfimmikkut kiffartuussissutiminnillu pilersitsisinnaanissaat, imaassimappat pisorta qarfiit taamaattut minnerpaamik piumasani pisorta qarfimmit piginnaanilikkamit inuiaat taakku peqatigalugit aalajangersagaannik naammassinnissinnaasut. - Tamanna siunertaralugu naammattumik atugassiissuteqartoqassaaq.

Artikel 28

1. Meeqqat inuiannut pineqartunut ilaasut, piviusunn-gortinneqarsinnaaffiani, atuarneq allannerlu ilinniassavaat namminneq oqaasivitik imaluunniit oqaatsit immikkoortortap ilaasortaaffigisamik nalinginnaanerpaamik atugaat atorlugit. Tamanna ajornarpat pisortat

piginnaanilikkat inuiaat taakku siunersioqatigissavaat siunertaq taanna anguniarlugu suliniutinik aalajangersaanissaq.

2. Naleqquttumik suliniuteqartoqassaaq qularnaarniarlugu inuiaat pineqartut naalagaaffimmi oqaatsinik atuilluartunngornissat imaluunniit nunami oqaatsinik pisortatigut akuerineqartut ilaannik.

3. Suliniuteqartoqassaaq inuianni pineqartuni nunat inoqqaavisa oqaasii ataannartinniarlugit aamma ineriartorneri siuarsarniarlugit aamma atuutsinniarlugit.

Artikel 29

Inuiaat taakku atuartitaaneranni siunertaqassaaq, nalinginnaasumik paasisimasaqarnissap piginnaanerillu tunniunnerini inuianni taakkunani meeqqat ilaasut ikiorniarlugit tamakkiisumik naligiissumik namminneq inuiaqatigiiffimmini naalagaaffimmi inuiaqatigiit iluanni peqataasinnaangorlugit.

Artikel 30

1. Nunani Naalackersuisut suliniutinik aalajangersaassapput inuiaat pineqartut ileqqinut kulturiinullu naapertuuttunik siunertarlugu pisinnaatitaaffimminnik pisussaaffimminnillu ilisimasassanik tuninissaat, pingaartumik naatsorsuutigalugit sulineq, pissaqarniarnikkut periarfissat, ilinniartitaaneq aamma apeqqutit peqqinnissamut tunngasut, inooqatigiinnermi atugarissaarnissaq aamma pisinnaatitaaffiit isumaqatigiissummit matumangga aallaaveqartut.

2. Pisariaqassappat tamanna pissaq allanngorlugit nutsikkat aqcutigalugit aamma inuiaat pineqartut oqaasii atorlugit tamanut attaveqaatit aqcutigalugit.

Artikel 31

Atuartsinermi suliniuteqartoqassaaq naalagaaffimmi inuiaqatigiinni immikkoortuni tamani, pingaartumillu inuianni pineqartuni toqqaannartumik attaveqartuni, siunertarlugu immikkoortitsisumik isiginneriaatsit, inuiannut taakkununga tutsinneqarsinnaasut peerniarlugit. Tamanna siunertarlugu anguniartariaqarpoq qularnaarniarlugu oqaluttuarisaarnermik ilinniutit atuartsinermilu atortussat allat naapertuilluartumik, eqqortumik aamma paasisitsissutaasumik inuiaat taakku inuiaqatigiiffiisa kulturiisalu inuiannik taakkuninnga takkorliinissaat.

Kapitali VII

Attaveqarnerit aamma nunat killeqarfii qaangerlugit suleqatigiinneq

Artikel 32

Nunani Naalackersuisut naammaginantunik suliniuteqassapput, tassunga ilagitillugu nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit aqutigalugit, siunertaralugu attaveqarnerit suleqatigiinneq nerillu siuarsarnissaat nunat inoqqaavisa aamma naggueqatigiit akornanni nunat killeqarfii qaangerlugit, tassunga ilagitillugit suliniutit pissaqarniarnermi, inooqatigiinnermi, kulturikkut, anersaakkut avatangiisinilu.

Kapitali VIII

Pisortaqarneq

Artikel 33

1. Nunani Naalackersuisuni oqartussaasut, apeqqutinut isumaqatigiissummi tamatumani imarineqartunik akisussaasut, qularnaassavaat suleqatigiiffinnik allatigullu aqqissuussanik peqartariaqarnera siunertaralugu suliniutit tamakkua inuiannut pineqartunut attuisut pisortaqartinnissaat, qularnaassallugulu taakku pisariaqartunik aningaasassaqtinnissaat ingerlassat pisussaaffigisatik naammaginantumik malittarisinnaanngorlugit.

2. Suliutit tamakku ilagissavaat:

- a) pilersaaruserneq, ataqatigiisitsineq, piviusunngortitsineq nalilersuinerlu inuiaat attorneqartut suleqatigalugit suliniutinik isumaqatigiissummi matumani imaritinneqartuni,
- b) inatsiliornermi suliniutinilu allani pisortanut piginnaanilikkanut siunnersuuteqarnissaq aamma suliniutini aalajangiunneqartuni inuiaat attorneqartut suleqatigalugit piviusunngortitsinissamik nakkutiginninissaq.

Kapitali IX

Aalajangersakkat tamanut atuuttut

Artikel 34

Suliniutit isumaqatigiisutit matuma piviusunngortinnissaanut aalajangiunneqartussat pissusii annertussusiilu aalajangersarneqassapput eqaatsumik naatsorsuutigalugit pissusit immikkut ittut nunami ataatsimi atuuttut.

Artikel 35

Isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkat atortinnerisa akornusissanngilaat pisinnaatitaaffiit ajunngitsorsiassallu Isumaqatigiissutit Innersuussutillu allat, nunat tamalaat akornanni suleqatigiiffiit, angerfigeqatigiissutit, imaluunniit naalagaaffimmi inatsisiliorneq, eqqartuussisarneq, ileqqut imaluunniit isumaqatigiissutit inuiaat pineqartut atorsinnaasaat,

Kapitali X

Inaarutaasumik aalajangersakkat

Artikel 36

Isumaqatigiissummi matumani allanngortinneqarpoq Nunat Inoqqaavi aamma Innuttaasut Naggueqatigiit pillugit Isumaqatigiissut, 1957.

Artikel 37

Isumaqatigiisummik matuminnga pisortatigut atortussanngortitsinerit nassiunneqassapput Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Allaffeqarfiata generaldirektørianut nalunaarsugassanngorlugit.

Artikel 38

1. Isumaqatigiissut manna taamaallaat Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Kattuffiannut ilaasortanut, atortussanngortitsineri generaldirektørimit nalunaarneqarsimasunut, pisussaaffiilivoq.
2. Atuutilerpoq ullormiit qaammatit aqqaneq marluk naalagaaffiit ilaasortaasut marluk atortussanngortitsinerisa generaldirektørimit nalunaarneqarneranniit.
3. Tamatuma kingorna isumaqatigiissut atuutilerpoq naalagaaffimmut ilaasortaasumut atortussanngortitsinerata nalunaarneranniit qaammatit aqqaneq marluk qaangiunneranniit.

Artikel 39

1. Naalagaaffik ilaasortaasoq sorlerluunniit isumaqatigiisummik matuminnga atortussanngortitsisimasoq, atorunnaarsitsisinaavoq ukiut qulit ingerlareerneranni isumaqatigiissutit siullermeersumik atulerneranniit nalunaarummik tunniussaqaarnikkut Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Allaffeqarfiata generaldirektørianut nalunaarsugassatut. Atorunnaarsitsineq atuutilissaaq aatsaat ullup nalunaarsorneqarfiup kingorna ukiup ataatsip qaangiunneratigut.
2. Naalagaaffiup sorliulluunniit isumaqatigiisummik matuminnga atortuulersitsisimasup, aamma immikk. siuliani ukiut qulit pineqartut ukiup ataatsip qaangiunneratigut atorunnaarsitsinissamik pisinnaatitaaffimmik aalajangiunneqartumik atuinngitsup, pisussaaffigissavaa suli

ukiuni qulini tamatumalu kingorna isumaqatigiissut atorunnaarsissinnaallugu ukiut qulikkuutaartut ingerlaneranni artikelimi matumani piumasarisat aalajangiunneqartut tunngavigalugit.

Artikel 40

1. Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Allaffiup generaldirektøria Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Kattuffiata ilaasortai tamaasa ilisimatissavai atortussanngortitsinermit atorunnaarsitsinermillu nalunaarsorneqarnerinik, Kattuffiup ilaasortaanit tigusimasaminik.

2. Generaldirektørip Kattuffiup nalunaarsorneqarnerup aappaanik ilaasortanut ilisimatitsini-ni peqatigalugu, erseqqissaatigissavaa Isumaqatigiissutip atuutilerfissaata ullussaa.

Artikel 41

Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Allaffiata generaldirektøriata Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaani artikel 102 malillugu nassiutissavai atortussanngortitsinermit atorunnaarsitsinermillu paasissutissat sukumiisut, qulaatungaani artikelini aalajangersakkat malillugit nalunaarsorsimasani, Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriannut nalunaarsugas-sanngorlugit.

Artikel 42

Nunat Tamalaat Sulisoqarneq pillugu Allaffeqarfiata Siulittaasoqarfiata pisariaqartutut isigiguniuk, tamakkiisumik ataatsimeersuarnermut saqqummiutissavaa nalunaarut Isumaqati-giissutip matuma piviusunngorneranik aamma eqqarsaatigissallugu ataatsimeersuarnerup ullormut oqaluuserisassaani tamakkiisumik ilannakuusumilluunniit allanngortinnissaanut apeqqutinngortitsinissap kissaatiginarsinnaanera.

Artikel 43

1. Ataatsimeersuarnerup nutaamik, tamakkiisumik ilannakuusumilluunniit isumaqatigiis-summik matuminnga allannguinnissatut, isumaqatigiissusiornissaq aalajangiutissappagu allamik isumaqatigiissummi nutaami allatut aalajangiisoqanngippat, imaassaaq:

- a) naalagaaffiup ilaasortaasup ataatsip Isumaqatigiissummik nutaamik allanngortitikka-mik atortussanngortitsinerata kingunerissavaa Isumaqatigiissutip matuma inatsisit naapertorlugit ingerlaannartumik atorunnaanera, qulaani artikel 39-mi aalajanger-sakkalluunniit naatsorsuutiginagit, allanngortitsissummik aamma nutaq atulissappat atulerniartorlu:
- b) Isumaqatigiissut manna naalagaaffinnit ilaasortaasunit atortuulersinneqarsinnaajun-naassasoq ulloq nutaamik allanngortitikkamik Isumaqatigiissutip ulloq atulertia naatsorsuutigalugu.

2. Isumaqatigiissut manna qanorluunniit pisoqaraluarpat maanna pissutsini ilusileralugu aamma maanna imarisani imaralugit atulissaaq naalagaaffinni ilaasortaasuni taassuminnga

atortussanngortitsisimasuni, allannguutaasumilli Isumaqatigiissummik atortussanngortitsisimanningsuni.

Artikel 44

Isumaqatigiissutip matuma allannerisa tuluttut franskisullu ilusilerneru assigiimmik atortuusussaapput.